

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีและระบบสรีรวิทยาของการแพทย์
แผนตะวันออกเพื่อการแพทย์ผสมผสาน 2
: ระบบทางเดินอาหารส่วนล่าง

นางสาวชนกานต์ สุทัศน์วิบูลย์
นางสาวศุภัชญา โสทรทวิพงศ์

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2551

The application of Eastern medicine theory and physiology
as complementary medicine 2
: The lower gastrointestinal system

MISS CHANAKAN SUTANTAVIBUL
MISS SUPATCHAYA SOTHORNTAWEEPONG

A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT
OF THE REQUIREMENT FOR
THE BACHELOR DEGREE OF SCIENCE IN PHARMACY
FACULTY OF PHARMACY
MAHIDOL UNIVERSITY

โครงการพิเศษ

เรื่อง การประยุกต์ใช้ทฤษฎีและระบบสรีรวิทยาของการแพทย์แผนตะวันออกเพื่อ
การแพทย์ผสมผสาน 2: ระบบทางเดินอาหารส่วนล่าง

ลายเซ็น

.....
(นางสาวชนกานต์ สุตัญญ์วิบูลย์)

ลายเซ็น

.....
(นางสาวศุภกัญญา ไสยทวิวงศ์)

ลายเซ็น

.....
(รศ.สุจิตรา ทองประดิษฐ์โชติ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลายเซ็น

.....
(รศ.ดร.อ้อมบุญ ล้วนรัตน์)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ลายเซ็น

.....
(อ.สุรพรรณ ศิริธรรมวานิช)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ลายเซ็น

.....
(นพ.วิทย์ สมบัติวรพัฒน์)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีและระบบสรีรวิทยาของการแพทย์แผนตะวันออกเพื่อ การแพทย์ผสมผสาน : ระบบทางเดินอาหารส่วนล่าง

ชนกานต์ สุตตันทวิบูลย์, ศุภชญาโสทรทวิพงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษา: อ้อมมณู ล้วนรัตน์*, สุจิตรา ทองประดิษฐ์โชติ**, สุรพรรณ ศิริธรรมวานิช***,

วิทย์ สมบัติวรพัฒน์****

*ภาควิชาเภสัชวินิจฉัย คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**ภาควิชาสรีรวิทยา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

***คลินิกแพทย์แผนไทย จ.ราชบุรี

****โรงพยาบาลบีแคร์

คำสำคัญ: การแพทย์แผนไทย, องค์กรวม, กรีสัง

เนื่องจากในปัจจุบันนี้การรักษาของแพทย์แผนปัจจุบัน รักษาโดยมองความผิดปกติของร่างกายแยกออกเป็น ส่วนๆ ซึ่งสามารถรักษาให้หายขาดได้บางโรคเท่านั้น แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีโรคอีกหลายโรคที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ เช่น ความดันโลหิตสูง เบาหวาน มะเร็ง เอดส์ เป็นต้น ในทางกลับกันแพทย์ตะวันออกนั้นมองการเจ็บป่วยของมนุษย์เป็นองค์รวม ถึงแม้ว่าแนวทางในการรักษา รวมถึงตำรายาที่ใช้จะไม่มีการศึกษาทำการทดลองทางคลินิกเหมือนใน แพทย์แผนปัจจุบัน แต่ได้มีการนำมารักษาแล้วเป็นเวลานานถึงพันปีในผู้ป่วยหลายรายทั่วโลก สามารถรักษาโรคที่แพทย์ แผนปัจจุบันรักษาให้หายขาดไม่ได้ด้วย และระบบทางเดินอาหารส่วนล่างเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายที่เกิดความเจ็บป่วยได้ ง่าย ซึ่งมีโรคเรื้อรังที่เกิดจากระบบนี้ที่ยังไม่รักษาให้หายขาดได้ เช่น โรคท้องผูก ริดสีดวงทวาร เป็นต้น โดยในการศึกษา แพทย์แผนตะวันออก ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์จากอาจารย์สุรพรรณ ศิริธรรมวานิช แพทย์แผนไทย ผู้มีประสบการณ์ทางคลินิกมากกว่า 30 ปี ประกอบกับการค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาเรียบเรียงให้เป็นภาษาที่ สามารถเข้าใจได้ จากการรวบรวมข้อมูลทำให้ได้แนวคิดของระบบการรักษาแบบการแพทย์ตะวันออก ซึ่งตรวจโรคโดย อาศัยการสอบถามอาการ สังเกตสภาวะผู้ป่วย ตรวจชีพจร และวินิจฉัยสาเหตุแห่งโรคตามทฤษฎีการแพทย์ตะวันออกโดย อาศัย หลักการธาตุรูปสมุฏฐาน, อายุสมุฏฐาน, ฤดูสมุฏฐาน, กาละสมุฏฐาน มหาภูตรูป และระบบพลังปราณจักระ เมื่อ พบสาเหตุของความผิดปกติหรือการเกิดโรคได้แล้ว ขั้นตอนต่อไปจะเป็นการตั้งตำรายาอันประกอบด้วยสมุนไพรหลากหลาย ชนิด หลักในการเลือกใช้สมุนไพรมาตั้งตำรายานั้นจำเป็นต้องทราบถึงสรรพคุณและคุณสมบัติของตัวยาสุนัขไพบร์ด้วย จากการศึกษาพบว่าการใช้การรักษาแบบการแพทย์แผนตะวันออกในการรักษาผู้ป่วยที่มีความผิดปกติที่ทางเดินอาหาร ส่วนล่างมีแนวทางการรักษาที่นำจะสามารถทำให้หายขาดจากโรคได้ เนื่องจากเป็นการรักษาแบบองค์รวมคือ เป็นการ รักษาทุกระบบที่เกี่ยวข้องกับความผิดปกตินั้น แต่การรักษาแบบการแพทย์แผนตะวันออกนั้นต้องใช้เวลาในการรักษา เพราะต้องปรับสมดุลในหลายระบบของร่างกาย ดังนั้นในตอนแรกของการรักษา เราควรใช้การรักษาแบบแพทย์แผน ปัจจุบันก่อน เนื่องจากฤทธิ์ของยาที่ไประงับอาการได้ค่อนข้างเร็ว จากนั้นจึงใช้การแพทย์แผนตะวันออกรักษาและปรับ สมดุลในหลายระบบของร่างกาย ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสามารถนำการแพทย์ทั้ง 2 ระบบมาใช้ผสมผสานกันในการรักษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ป่วยสูงสุด

Abstract

The application of Eastern medicine theory and physiology as complementary medicine: The upper gastrointestinal system

Chanakan Sutantavibul, Praveewan Sotorntavepong

Project advisor: Omboon Luanratana*, Suchitra Thongpraditchote**, Suraphan Sirithamvanij***, Wit Sombatworapat****

*Department of Pharmacognosy, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

** Department of Physiology, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

***Thai Traditional Clinic

**** B-care Hospital

Keyword: Thai Traditional Medicine, Wholistic, Kreesung